

Процедура за подаване и разглеждане на предложения, жалби и сигнали във връзка с възникнали ситуации на тормоз и насилие в ПГИ „Иван Илиев“

1. Подаване на жалба, сигнал или оплакване от ученик, учител, служител, член на семейството или друго лице, който е бил свидетел или е получил информация за упражнен тормоз:

- ◆ Сигнал може да бъде подаден анонимно на сайта на училището (онлайн форма), след което се вписва в дневника за регистриране на ситуация на тормоз в ПГИ „Иван Илиев“.
  - ◆ Сигнал може да бъде подаден до училищния координационен съвет, чрез погълване на форма за подаване на сигнал, която се регистрира в дневника за входяща кореспонденция на ПГИ.
2. Училищният координационен съвет в срок от 24 часа разглежда сигнала и предприема последващи действия в зависимост от нивото на установения тормоз.
3. Всеки случай веднага се регистрира в дневник за регистриране на ситуация на тормоз в ПГИ „Иван Илиев“.
4. Срокът за вписване на предприетите действия е до 24 часа от възникването и/или от получаването на сигнала.
5. Ако нивото на тормоз е определено като „тежко“, в срок от 24 часа следва да се уведомят РУО, Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „ЗД“, при необходимост органите на МВР, Община и т.н.
6. При подаване на жалба или оплакване срещу лице от персонала за оказано насилие и/или посегателство, застрашаващо здравето или живота на учениците, директорът следва веднага да сигнализира Дирекция „Социално подпомагане“ - Отдел „ЗД“, РУП към МВР.
7. Всяка постъпила жалба и цялата документация, събрана по случая и предприетите действия се съхраняват в отделно досие с входящ номер на регистрация на жалбата, сигнала или оплакването.

Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е **длъжно** незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

Кой подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в детската градина, училището директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и /или полицията.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз – да се свърже с Националния център за безопасен интернет на телефон 124 123 или чрез сайта www.safenet.bg.

Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания:112.

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ПГИ „Иван Илиев“
Благоевград

Какво е тормоз?

Тормозът е специфичен вид насилие сред децата и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Тормозът между връстници е групов феномен. Случаите на тормоз се извършват в групова среда, в присъствието на други връстници и в отсъствието на възрастни.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е много сериозно, оставящо трагични следи действие, защото тормозеният не може да се защити със собствени усилия. Тормозът не спира от само себе си, без външна намеса.

Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики:

1. злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
2. извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира;
3. повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на насилие.

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат описани като:

Физически тормоз, например— блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение.

Психически тормоз, например - подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскъбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите.

Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накръняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание.

„Кибернасилие“ и „Кибертормоз“ са насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Включват създаване и разпространение на обидни, заплашителни и подигравателни визуални материали, снимки и текстови съобщения, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на дете с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис без негово съгласие.

Признаци, по които може да се разпознаят насилието и тормозът:

Разпознаването на насилие и тормоз включва следните физически и поведенчески признаци:

- ◆ различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- ◆ неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едностранни отговори;
- ◆ безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;
- ◆ лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;
- ◆ прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- ◆ влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;
- ◆ влошаване на успеха от обучението и чести отсъствия от училище; чести отсъствия от определени часове;
- ◆ детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- ◆ агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието,
- ◆ внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;
- ◆ бягане и криене, включително зачестили бягства от училище;
- ◆ загуба на доверие, неучастие в общите занимания в училище, ниска самооценка;
- ◆ употреба на алкохол, медикаменти, занемаряване (постоянно обличане на едни и същи дрехи или отказ да сресва косата си);
- ◆ наблюдават се промени в навичките или в използването на интернет и социалните мрежи.